

การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน
เพื่อเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

**Knowledge Transfer on The Oil Palm Pollination for Increasing Oil Palm
Productivity in Nong Suea district, Pathum Thani Province**

สุพัตรา ศรีสุวรรณ^{1*} เฉลิมพล ภูมิไชย์² และ ธาณี ศรีวงศ์ชัย³
Supattra Srisuwan¹ Chalernpol Phumichai² and Tanee Sreewongchai³

Abstract

The objectives of this research were: 1) to design and produce the video compact disk on the oil palm pollination to increase the oil palm productivity., 2) to evaluate the knowledge of farmers after learning through a video compact disk on the oil palm pollination in Nong Suea district, Pathum Thani Province , and 3) to study farmers satisfaction of the video compact disk on the oil palm pollination to increase productivity. Samples consisted of 114 farmers. Data were collected by an interview schedule. Statistical analyses were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and t-test.

The results revealed that :1) the video compact disk on the oil palm pollination to increase productivity was ranked at good level. 2) knowledge of farmers on the oil palm pollination was high (93.3 percent). The average post-test score of the farmers who learned the video compact disk on the oil palm pollination was higher than the average pre-test score at the 0.01 statistical significance.3) the farmers' were satisfied towards the video compact disk on the oil palm pollination to increase productivity at high level (mean=4.06)

Keywords: Knowledge transfer , Oil palm , Pollination, Increase productivity

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
Department of Agricultural Extension and Communication, Faculty of Agriculture, Kasetsart University, Chatujak Bangkok, 10900, Thailand.

^{2,3}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
Department of Agronomy, Faculty of Agriculture, Kasetsart University, Chatujak Bangkok, 10900, Thailand

รับเรื่อง : พฤศจิกายน 2557

* Corresponding author : agrstsw@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อออกแบบและผลิตสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต เพื่อศึกษาความรู้ของเกษตรกรหลังการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิต อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 114 คน สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์เรื่องเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก และเทคนิคการผลิต อยู่ในระดับดี ระดับความรู้เรื่องเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตพบว่า เกษตรกรส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 93.3) คะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อน และหลังการถ่ายทอดความรู้เรื่องเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการถ่ายทอดความรู้เรื่องเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันและหลังการถ่ายทอดความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อสื่อในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อวีดิทัศน์เรื่องการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิตในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 4.06 คะแนน

คำนำ

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชน้ำมันชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยอยู่ในสภาพภูมิอากาศที่สามารถปลูกปาล์มน้ำมันได้ดี และมีโอกาสขยายพื้นที่ปลูกได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ พื้นที่นาร้าง พื้นที่รกร้างว่างเปล่า น้ำมันปาล์มสามารถทำไปโอดีเซลทดแทนพลังงานเชื้อเพลิง และมีการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในเขต ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2555) กรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดทำแปลงทดสอบการปลูกปาล์มน้ำมันขึ้น ในพื้นที่นาร่องสวนส้มเขียวหวานร้างภายใน 5 ตำบลของอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ปัจจุบันเกษตรกรในอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานีมีการปลูกปาล์มน้ำมันแล้วจากการหันมาปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกรจำนวนมากในเขตอำเภอหนองเสือทำให้พื้นที่บริเวณภาคกลางโดยเฉพาะ

อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานีกลายเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี, 2554) ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเกษตรกรได้มีการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยศึกษาการเจริญเติบโตและผลผลิตของปาล์มน้ำมัน ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยหวังว่าปาล์มน้ำมันจะสามารถทดแทนพื้นที่การปลูกส้มเขียวหวาน แต่กลับพบปัญหาการปลูกปาล์มน้ำมัน คือการผสมไม่ติดของเกสรปาล์มน้ำมัน เนื่องจากในแปลงปลูกปาล์มน้ำมัน มีปริมาณดอกตัวผู้้น้อยมาก ทำให้การกำหนดเพศของดอกเป็นตัวเมีย และดอกตัวผู้ มีปริมาณน้อย โดยเฉพาะในช่วงปลายฤดูฝน จะพบปัญหาการผสมไม่ติดของเกสรปาล์มน้ำมัน ส่งผลต่อปริมาณทะลายปาล์มน้ำมันให้มีจำนวนลดลง (ศักรินทร์ บุญฤทธิ์, 2555. และประกอบ จรเจริญ, 2556) และจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์เกษตรกร พบว่าเกษตรกรต้องการให้แก้ปัญหาเกี่ยวกับการผสมไม่ติดของเกสรปาล์มน้ำมัน เพื่อให้ได้รับความรู้และสามารถนำมาใช้ในสวนของตนเองได้ ซึ่งวิธีหนึ่งที่สามารถแก้ปัญหานี้ได้คือเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันหรือการ

ช่วยผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต และสิ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ก็คือสื่อวีดิทัศน์ ซึ่งมีทั้งภาพและเสียงและสามารถดูซ้ำ หรือฉายซ้ำได้อีก จะดูเวลาไหนก็ได้ไม่จำกัดเวลา(ณรงค์ สมพงษ์, 2543) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษากายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ด้วยการใช้สื่อวีดิทัศน์ เพื่อนำไปใช้ประกอบเป็นแนวทาง ในการพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน และเพื่อการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมัน มีผลผลิตเพิ่มขึ้น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกร และผู้ที่สนใจต่อไป นอกจากนี้ ยังได้สื่อวีดิทัศน์เรื่องเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต ซึ่งสามารถศึกษาหาความรู้และทำได้ด้วยตนเอง สามารถนำไปใช้และเผยแพร่ เพื่อการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกรเพื่อเพิ่มผลผลิต และส่งผลต่อรายได้อันเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร และสำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัด จังหวัดปทุมธานี ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบและผลิตสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต
2. เพื่อศึกษาความรู้ของเกษตรกรหลังการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิต
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต

ขั้นตอนและวิธีการ

ขั้นตอนที่ 1 ออกแบบและผลิตสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต โดยวางแผนงาน กำหนดเป้าหมาย ตั้งวัตถุประสงค์ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล เขียนบทโทรทัศน์ ดำเนินการผลิตสื่อวีดิทัศน์ ประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์ และหาคุณภาพของสื่อ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินจำนวน 5 ท่าน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความรู้ของเกษตรกร หลังการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน ด้วยสื่อวีดิทัศน์ จากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันตามโครงการแก้ไขปัญหาน้ำมันปาล์มและราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันตกต่ำ ปี 2555-2556 ไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ จำนวน 30 ราย ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต จำนวน 84 ราย (กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 114 คน) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิต แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต

ทดสอบเครื่องมือโดยการหา ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) เพื่อตรวจสอบเนื้อหาความเหมาะสม ความชัดเจนของคำถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไข หาค่าความเชื่อมั่น (reliability)) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบ (try out) กับเกษตรกรผู้ทำสวนปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานีจำนวน 30 ราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันโดยใช้ KR-20(Kuder Richardson 20) เท่ากับ 0.786 และแบบสัมภาษณ์ความความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ ในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันโดยใช้วิธี Cronbach's alpha ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.748

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ t-test

ผลการวิจัย

ผลการประเมินคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ พบว่า สื่อวีดิทัศน์โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี โดยมีคุณภาพของแต่ละด้านดังนี้ เนื้อหาที่มีความชัดเจนการดำเนินเรื่องมีความเหมาะสม การสรุปเนื้อหาที่มีความเหมาะสม เนื้อหาน่าสนใจ และเข้าใจง่าย การนำไปใช้ประโยชน์มีความเหมาะสมมีคุณภาพระดับดีมาก การนำเข้าสู่เนื้อหาที่มีความเหมาะสมภาพมีความชัดเจน ผู้บรรยายมีความเหมาะสมตัวอักษรมีความชัดเจน ความยาวในการนำเสนอมีความเหมาะสม มีคุณภาพระดับดี ส่วนเสียงและเสียงประกอบมีความชัดเจน มีคุณภาพระดับปานกลาง (ตารางที่ 1)

ระดับความรู้ เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่าก่อนถ่ายทอดความรู้เกษตรกรประมาณครึ่งหนึ่ง มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56.7) ในส่วนของหลังถ่ายทอดความรู้เกษตรกรส่วนมากมี

ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 93.3) (ตารางที่ 2)

ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลัง ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลัง (คะแนนเฉลี่ย 12.26) สูงกว่าก่อนถ่ายทอดความรู้ (คะแนนเฉลี่ย 8.50) สอดคล้องกับ สันติ เพชรแสง, 2553 พบว่าความรู้ของผู้ชมสื่อวีดิทัศน์สูงกว่าก่อนชมสื่อวีดิทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 3)

เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์ ในภาพรวมระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 4.06 คะแนนเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 4)

ด้านรูปแบบรายการ พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก คะแนนรวมเฉลี่ย 4.08 คะแนน ด้านเนื้อหาสาระ พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก คะแนนรวมเฉลี่ย 4.35 คะแนน

ด้านเทคนิครายการ พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก คะแนนรวมเฉลี่ย 3.82 คะแนน

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก คะแนนรวมเฉลี่ย 4.00 คะแนน

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านเนื้อหา			
1.1 เนื้อหามีความชัดเจน	4.80	0.44	ดีมาก
1.2 การนำเข้าสู่เนื้อหาที่มีความเหมาะสม	4.40	0.54	ดี
1.3 การดำเนินเรื่องมีความเหมาะสม	4.60	0.54	ดีมาก
1.4 การสรุปเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	4.60	0.54	ดีมาก
1.5 เนื้อหาน่าสนใจและเข้าใจง่าย	4.80	0.44	ดีมาก
1.6 การนำไปใช้ประโยชน์มีความเหมาะสม	5.00	0.00	ดีมาก
โดยรวม	4.70	0.25	ดีมาก
2. ด้านเทคนิคการผลิต			
2.1 ภาพมีความชัดเจน	3.50	0.83	ดี
2.2 เสียงและเสียงประกอบมีความชัดเจน	3.40	1.14	ปานกลาง
2.3 ผู้บรรยายมีความเหมาะสม	3.80	0.83	ดี
2.4 ตัวอักษรมีความชัดเจน	3.80	0.83	ดี
2.5 ความยาวในการนำเสนอมีความเหมาะสม	3.80	0.83	ดี
โดยรวม	3.68	0.90	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.19	0.58	ดี

ตารางที่ 2 ระดับความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน

(n=30)

ระดับความรู้เกี่ยวกับ เทคนิคการผสมเกสร ปาล์มน้ำมัน	ก่อนการถ่ายทอดความรู้		หลังการถ่ายทอดความรู้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความรู้ระดับน้อย	5	16.7	0	0.0
ความรู้ระดับปานกลาง	17	56.7	2	6.7
ความรู้ระดับมาก	8	26.7	28	93.3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อน และหลังการถ่ายทอดความรู้ เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์ม น้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน

คะแนน	n	\bar{X}	S.D.	df.	t	sig
ก่อน	30	8.50	2.460	29	-8.801**	0.000
หลัง	30	12.26	1.143			

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อสื่อวีดีทัศน์ในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิต

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ					\bar{X}	S.D.	ระดับความ ความคิดเห็น	
	(n=84)								
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
ด้านรูปแบบรายการ									
1 ทำนารู้สึกว่าเป็นรายการพูดคุยหรือสนทนาที่น่าสนใจ	6 (7.1)	74 (88.1)	4 (4.8)	-	-	4.02	.346	มาก	
2 ทำนารู้สึกว่าเป็นรายการที่เน้นในเรื่องการผสมเกสรปาล์มน้ำมันที่เข้าใจง่าย	12 (14.3)	69 (82.1)	3 (3.6)	-	-	4.11	.411	มาก	
3 ทำนารู้สึกว่าสามารถดูได้ทั้งเพื่อความรู้ทั่วไปและสาระประโยชน์	14 (16.7)	67 (79.8)	3 (3.6)	-	-	4.13	.433	มาก	
4 ทำนารู้สึกว่าผู้ดำเนินรายการมีความสามารถในการออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจน และอธิบายได้อย่างเข้าใจ	12 (14.3)	65 (77.4)	7 (8.3)	-	-	4.06	.475	มาก	
						คะแนนรวมเฉลี่ย	4.08	.416	มาก
ด้านเนื้อหาสาระ									
5 เป็นรายการการดำเนินงาน การลงพื้นที่ปฏิบัติงานจริงให้เข้าใจง่ายขึ้น	15 (17.9)	64 (76.2)	5 (6.0)	-	-	4.12	.476	มาก	
6 เป็นรายการส่งเสริมการผสมเกสรปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตที่ดี	55 (65.5)	27 (32.1)	2 (2.4)	-	-	4.63	.533	มากที่สุด	

7	เป็นสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้นจริงที่ต้องการให้ประชาชนตระหนักถึงการเพิ่มผลผลิตของปาล์มน้ำมัน	25 (29.8)	58 (69.0)	1 (1.2)	-	-	4.29 .480	มาก
8	แสดงให้เห็นถึงวิธีการผสมเกสรปาล์มน้ำมันให้เห็นได้อย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้	31 (36.9)	53 (63.1)	-	-	-	4.37 .485	มาก
คะแนนรวมเฉลี่ย							4.35 .494	มาก
ด้านเทคนิครายการ								
9	ท่านพึงพอใจกับเสียงประกอบรายการ	4 (4.8)	62 (73.8)	18 (21.4)	-	-	3.83 .487	มาก
10	ท่านพึงพอใจกับความชัดเจนของเสียง	2 (2.4)	70 (83.3)	12 (14.3)	-	-	3.88 .393	มาก
ด้านเทคนิครายการ (ต่อ)								
11	ท่านพึงพอใจกับความชัดเจนของภาพ	1 (1.2)	68 (81.0)	15 (18.9)	-	-	3.83 .406	มาก
12	ท่านพึงพอใจกับระยะเวลาในการนำเสนอ	4 (4.8)	55 (65.5)	25 (29.8)	-	-	3.75 .535	มาก
คะแนนรวมเฉลี่ย							3.82 .455	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ								
13	ท่านได้รับความรู้จากการชมรายการ	2 (2.4)	80 (95.2)	2 (2.4)	-	-	4.00 .220	มาก
14	ท่านมีการรับรู้และเข้าใจสถานการณ์และปัญหาของปาล์มน้ำมันมากขึ้น	2 (2.4)	79 (94.0)	3 (3.6)	-	-	3.99 .245	มาก
15	ท่านสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้	3 (3.6)	75 (89.3)	6 (7.1)	-	-	3.96 .327	มาก
16	ท่านสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับมาใช้ในชีวิตประจำวันได้	1 (1.2)	81 (96.4)	2 (2.4)	-	-	3.99 .190	มาก

17	หลังจากได้ชมรายการ ท่านมีความรู้สึกต้องการนำไปปฏิบัติและต้องการดูแลต้นปาล์มน้ำมันมากยิ่งขึ้น	6 (7.1)	78 (92.9)	-	-	-	4.07	.259	มาก	
							คะแนนรวมเฉลี่ย	4.00	.248	มาก
							คะแนนรวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.06	.403	มาก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สื่อวีดิทัศน์เรื่องเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เป็นสื่อที่มีคุณภาพทำให้เกษตรกรได้เรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถดูซ้ำได้หลาย ๆ ครั้งจนกว่าจะเข้าใจ เพราะสื่อวีดิทัศน์มีทั้งภาพและเสียง สามารถเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดข้อมูล เนื้อหา สารต่าง ๆ มาสู่ผู้ชมให้เข้าใจได้ง่าย ดังนั้นควรถ่ายทอดความรู้การเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันด้วยสื่อวีดิทัศน์ในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

2. เกษตรกรมีความรู้เพิ่มมากขึ้นหลังจากได้ดูสื่อวีดิทัศน์เทคนิคการช่วยผสมเกสรปาล์มน้ำมัน มีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก และสามารถทำได้ เป็นวิธีที่ช่วยแก้ปัญหาเรื่องการผสมไม่ติดของเกสรปาล์มน้ำมัน ในพื้นที่อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานีให้หมดไป และเมื่อช่วยผสมเกสรปาล์มน้ำมันทำได้ผลดีก็ช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น เพราะการถ่ายทอดความรู้ด้วยสื่อวีดิทัศน์ ผู้ชมได้เห็นภาพและได้ยินเสียงไปพร้อม ๆ กันซึ่งเป็นการรับรู้โดยประสาทสัมผัสทั้ง 2 ทางซึ่งย่อมดีกว่าการรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว และสื่อวีดิทัศน์ใช้ได้กับทุกขั้นตอนของการสอน รวมทั้งการฝึกอบรม ไม่ว่าจะเป็นการนำเข้าสู่เนื้อหา หรือขั้นสรุป อาจกล่าวได้ว่าสื่อวีดิทัศน์ที่ได้รับการวางแผนการผลิตที่ดี และผลิตอย่างมีคุณภาพสามารถใช้แทนผู้สอนหรือสอนเสริมได้

3. เกษตรกรมีความพึงพอใจในการถ่ายทอดความรู้ด้วยสื่อวีดิทัศน์ ทั้งด้านเนื้อหาและเทคนิคการนำเสนอ ซึ่งเรื่องการช่วยผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เป็นการช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่าการช่วยผสมเกสรปาล์มน้ำมัน

สามารถแก้ปัญหาให้เกษตรกรประสบความสำเร็จได้แล้ว แต่ปัญหาของเกษตรกรก็คงยังมีอีก ไม่ว่าจะเป็นโรคและแมลง ซึ่งจะต้องช่วยเหลือและดูแล ส่งเสริมหาวิธีการช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป เพื่อให้ผลผลิตของปาล์มน้ำมันมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น และมีคุณภาพต่อไป

สรุป

คุณภาพของสื่อวีดิทัศน์เรื่องเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก และเทคนิคการผลิต อยู่ในระดับดี ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิตพบว่า เกษตรกรมีความรู้หลังการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 93.3) เมื่อเปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อน และหลังการถ่ายทอดความรู้ เรื่องเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิต พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการถ่ายทอดความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการถ่ายทอดความรู้ (คะแนนเฉลี่ย 12.26) สูงกว่าก่อนการถ่ายทอดความรู้ (คะแนนเฉลี่ย 8.50) แสดงให้เห็นว่าสื่อวีดิทัศน์ เรื่องเทคนิคการผสมเกสรปาล์มน้ำมัน สามารถให้ความรู้กับเกษตรกรได้มากขึ้น และเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์ในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผสมปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.06 คะแนน) ซึ่งประกอบด้วย ด้านรูปแบบรายการ พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.08 คะแนน)

ด้านเนื้อหาสาระ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.35 คะแนน) ด้านเทคนิครายการ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.82 คะแนน) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.00 คะแนน)

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ให้ทุนสนับสนุน การทำวิจัย

เอกสารอ้างอิง

Department of Agricultural Extension. 2555. The Planting of Oil palms. Bangkok. (in Thai)

Narong Sompong. 2543. Mass Communication for Extension. Extension and training Office, Kasetsart University Bangkok. (in Thai)

PathumThani Provincial Agricultural Extension Office. 2554. Project planting oil palm for renewable energy. (Mimeograph) (in Thai)

Prakob Jomcharoen. 2556. Oil palm cultivation of farmers, Nong Suea district, Pathum Thani province. Independent Study of Science (Agricultural Extension), Agricultural Extension, Department of Agricultural Extension and Communication, Kasetsart University. (in Thai)

Sakarin Bunrit. 2555. Opinion on Oil Palm Plantation of Farmers in Nong Sua District, Pathum Thani Province. Master of Science (Agricultural Extension), Agricultural Extension, Department of Agricultural Extension and Communication, Kasetsart University. (in Thai)

San Phetsaeng. 2553. The Evaluation of 3D Animation Video on Transesterification in Biodiesel Production for Agricultural Extension. Master of Science (Agricultural Extension), Agricultural Extension, Department of Agricultural Extension and Communication, Kasetsart University. (in Thai)